

DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2021-267-3-79-84>

УДК 327.82.008

УКРАЇНСЬКА ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ: МИНУЛЕ, СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Птащенко О.В., Пастушенко А.О., Курцев О.Ю., Кулініч А.С.

UKRAINIAN PUBLIC DIPLOMACY: PAST, PRESENT AND PROSPECTS

Ptashchenko O.V., Pastushenko A.O., Kurtsev O.Y., Kulinich A.S.

У статті розглянуто основні особливості української публічної дипломатії.

В сучасних умовах (нові соціально-економічні відносини, створення і розвиток різних форм власності, становлення ринку праці, впровадження інтенсивних технологій і пов'язаних з ними технічних засобів, розвиток зовнішньополітичних, економічних відносин, нещодавній початок реалізації стратегії публічної дипломатії МЗС України) вихід України на міжнародну арену повинен супроводжуватися ефективним формуванням системи публічної дипломатії. Досягти цього можливо, зокрема, реалізуючи програми обміну. Програми обмінів на сучасному етапі – один із найголовніших інструментів реалізації дипломатії кожної з країн. Розвиток цієї галузі – одне із провідних завдань будь-якої держави.

Публічна дипломатія – це новий етап, який хоч і має однакові цілі з традиційною дипломатією, але водночас має ширший спектр дії та впливу на закордонні спільноти.

Формування іміджу та бренду держави це важлива передумова реалізації її майбутніх інтересів. Чим краще продається товар, чим більший на нього попит, тим більша пропозиція – звичайний закон ринку. Тому дипломати намагаються «створити» таку яскраву картинку в уявленнях іноземців про акредитуєму державу, щоб усе продюсоване цією державою мало державою вищу ціну. Важливо зазначити, що формування іміджу країни не може відбуватися тільки завдяки словам, а тому за словами повинна бути дія. Тому, розвиваючи імідж своєї держави, дипломати використовують не тільки пропаганду, але й політику експорту та імпорту, культурний обмін між країнами тощо. Тобто, публічна дипломатія є свого роду агентом національного продукту, який необхідно поширювати на міжнародній арені.

До основних результатів роботи слід віднести оцінку й систематизацію проблем, заходів політики України, щодо побудови системи публічної дипломатії. Виділено головні здобутки України у формуванні цієї стратегії. Розглянуто недопрацювання в цій галузі, а тому розроблено ключові рекомендації, щодо модернізації даної системи. Проведено порівняльний аналіз різних систем світу в цій сфері.

Отже, публічна дипломатія відіграє вкрай важливу роль у сучасній міжнародній системі. Вона є одним із аспектів

прогресу, що відіграє дуже вагомую роль у формуванні думок і настроїв суспільства. Це в деякому сенсі зброя сучасного покоління, яку можна використовувати у якості як базового так і головного механізму впливу на суспільства різних країн. Якщо вміти ефективно використовувати публічну дипломатію, то можна досягти значного успіху на міжнародній арені.

Ключові слова: публічна дипломатія, академічна мобільність, актор, глобалізація, міжнародне співтовариство, імплементація

Вступ. Українська дипломатія безумовно є дуже важливим механізмом у реалізації академічної мобільності студентів. З одного боку, дипломатія – це складна система, яка реалізовується на зовнішньополітичній арені та впливає на розвиток тісних взаємовідносин між урядами держав. В свою чергу, академічна мобільність – це окрема складова, що базується на отриманні досвіду та деякої інтернаціоналізації освітньої програми України.

В цьому році буде 30 років незалежності України. Вона пройшла довгий шлях від однієї із республік Радянського Союзу, до окремого актору на міжнародній арені. Неможливо не відмітити, що шлях був тернистий та мав дуже багато перешкод. Щоб зробити висновки та визначити перспективи розвитку української дипломатії, доцільно буде розглянути поетапно рівні становлення української дипломатії та академічної мобільності студентів на цьому проміжку часу.

Аналіз основних досліджень та публікацій. З огляду на важливість публічної дипломатії, велика кількість вчених уже багато років досліджують цей аспект міжнародної політики, висуваючи свої теорії та пропонуючи стратегії формування механізмів розвитку публічної дипломатії. Наприклад, особливо помітними у цій сфері є роботи Дж. Найя, Е. Гулліона, М. Макфола, Г. Келмана, С. Коена, Г. Малоуна тощо. Питанням про академічну мобільність та розвиток публічної дипломатії також

займалися і займаються вітчизняні вчені, як-от М. М. Лебедева, М.В. Харкевич, А. І. Подберезкин, Е. С. Зиновьева, Т.В. Зоннова. Також, неможливо не відмітити провідних українських політиків, таких як Д. Кулеба, П. Клімкін, К. Грищенко, А. Яценюк, П. Порошенко і багато інших. У якості основних джерел у роботі було використано офіційні повідомлення Міністерства закордонних справ України, Міністерства освіти та науки України, інформацію з нового проєкту МЗС "UkraineNow", закони України (зокрема закон України "Про засади внутрішньої та зовнішньої політики"), матеріали з академічної мобільності українських університетів. Усі перелічені джерела дозволяють сформулювати уявлення про стан публічної дипломатії України та програм обмінів як її ключового елементу на сучасному етапі. Проте майже усі ці джерела мають офіційний характер, а тому показують предмет, здебільшого, в позитивному, вигідному для їх авторів, світлі. [1-11] Тому для побачення реальної картини важливо розглядати ці джерела в контексті загальної картини розвитку публічної дипломатії України і світу та з використанням експертних оцінок дослідників. Окремо можна відзначити публічно-правові джерела, а саме закони України, перевагою яких є реальне відображення офіційного стану публічної дипломатії в Україні.

Мета. Мета роботи полягає в з'ясуванні ступеню ефективності програм обмінів як інструменту української публічної дипломатії на сучасному етапі.

Матеріали та результати дослідження. Фактично, в 1991 році Україна оголосила світові, що вона стає новою незалежною державою, яка претендує на позиції в міжнародному співтоваристві. Тоді було важко щось говорити за перспективи, оскільки українське суспільство мало лише слово та бажання ступити на правильний шлях і досягнути високих позицій на світовій арені. Проте багато кроків були декларативними або половинчастими.

Яскравим прикладом цього можуть бути не дуже результативні дипломатичні переговори щодо вступу України до ЄС.

За часів президентства Л. Кучми, коли цей процес розпочався, він був наче свідомим, але залишився лише декларацією. З позиції тогочасної влади все це мало примирити народ та стабілізувати позиції керівного апарату. Суттєвою проблемою було й те, що влада, намагаючись виконати один пункт договору, втрачала в іншому. .

В минулому українська дипломатія та академічна мобільність знаходились на дуже низькому рівні. Була відсутня стратегія щодо реалізації своїх принципів та напрямків зовнішньополітичної стратегії. Відсутні також були не лише ресурси, які б знадобилися для цього, але й люди, які б могли підняти дипломатичний вектор розвитку на якісно новий рівень. Були відсутні школи, які б могли навчити використовувати слово

як сучасну зброю; були відсутні механізми, через які можна б було пояснити громаді, що дійсно необхідно.

Ситуація сьогодні змінилася, але суттєвих змін не відбулося. Експерти вважають, що в період з 2015– 2019 рр. відбувся справжній прорив в українській дипломатії, зокрема публічній, що в порівнянні з минулим є якісним поворотом. Цей напрям став набирати системного характеру, завдяки активній діяльності МЗС України.

У пересічній свідомості досі далеко не всі розуміють як належним чином можна використовувати публічну дипломатію та який її потенціал і необхідність для кожної розвинутої країни в глобалізаційних умовах. Тобто, не завжди належним чином проходить координація дій українських представників за кордоном, не розробляються, а також майже не фінансуються програми, які тим чи іншим чином ознайомлюють іноземців з українською культурою.

Наприклад, в Україні проводилися різні моніторинги, хоча опрацювання самої моделі побудови українською публічної дипломатії не завершено. Це також можна спостерігати у передвиборчих кампаніях усіх президентів. Звертаючись до закону України, а саме «Про засади внутрішньої та зовнішньої політики» публічну дипломатію не згадають, як головний вектор розвитку, однак уточнюють те, що зовнішня політика направлена на збільшення репутації та авторитету України на міжнародній арені.

У 2015 році Міністерство закордонних справ України заявило про новий напрям своєї роботи – публічна дипломатія. Створюється новий підрозділ, а отже це означає, що починають впроваджувати публічну дипломатію як головний механізм популяризації України в світі: "Публічна дипломатія України стала реальністю. Ми будемо з урахуванням вже набутого досвіду спільно з іншими органами влади та народною дипломатією ще активніше розказувати світові про Україну", зазначив Павло Клімкін у зв'язку із створенням Управління [12-13].

Ця концепція публічної дипломатії має такі завдання:

- 1)розвиток відносин з громадою,об'єднаннями та іноземними засобами масової інформації;
- 2)підвищення іміджу, створення проєктів, які транслуються закордон;
- 3)координація, підтримка та фінансування з боку влади дій, направлених на популяризацію іміджу України у світі.

У 2020 році МЗС України вперше починає роботу над формуванням стратегії реалізації публічної дипломатії. На першій зустрічі експертів та політиків було розглянуто методи як посилити вплив України на міжнародну громадськість, протидіяти негативним стереотипам, що сформувалися у світовій громадськості щодо України, покращити компетенції українських дипломатів в різних точках світу.

Упродовж цієї зустрічі експерти у сферах зовнішньої політики, дипломатії, комунікації працювали над тим, як правильно використовувати можливості сучасного світу та мінімізувати витрати на не «потрібний контент». Проте висновки щодо ефективності впровадження експертної думки робити ще зарано. Проте останні дії Міністерства закордонних справ України надихають. Принаймні, є конкретні недекларативні кроки у справі реалізації стратегії публічної дипломатії. Міністерство вже 14 січня 2020 року запустило яскравий сайт "UkraineNow". Враховуючи, що стратегію публічної дипломатії було сформовано тільки осінню 2020 року, запуск такого продуманого та яскравого сайту вже в січні 2021 року видається чудовим і жвавим початком. Врахуємо, що з 2015 року майже ніяких кроків не було.

Стосовно академічної мобільності як конкретного інструменту української публічної дипломатії, позитивні зрушення вже почали відбуватися. Уже з цього сайту "UkraineNow" видно, що у свої стратегії МЗС України зробило ставку на три напрями: туризм, інвестиції та навчання. Іноземна аудиторія тепер може особисто переконатися в перевагах навчання в Україні, маючи перед очима головну інформацію, зосереджену на одному сайті.

Створення сайту є тільки першим кроком у справі розвитку академічної мобільності як інструменту публічної дипломатії. Саме тому його ефективність можливо оцінити тільки в довготривалому періоді.

Отже, можна запропонувати наступні рекомендації, щоб розпочати роботу над покращенням дипломатичних відносин:

1. Переосмислення «публічної дипломатії»

Під публічною дипломатією розуміють взаємодію двох різних культур задля підтримання та покращення соціально життя населення. Зараз ми маємо те, що деякі пересічні громадяни під дипломатією розуміють зовсім інше, а саме – звичайна дипломатія, яка потребує великих витрат. Хоча б здавалося, світ пережив дві світові війни, все закінчилося імплементацією стратегій публічної дипломатії (наприклад взаємні обміни студентами між Францією та Німеччиною), а значить, що це неймовірно важлива і невід'ємна складова кожної сучасної системи міжнародних відносин.

Яскравим прикладом правильного використання цього поняття є система США. У Сполучених Штатах діє ціла мережа дипломатичних представництв, об'єднань, установ тощо. Вони систематично працюють в правильному напрямку, оскільки у них є чітке завдання – поширення інформації про американську культуру, пропаганда «американської мрії», тобто, вони займаються рекламою своєї країни, що дуже позитивно впливає на створення стереотипів та формує у іноземців бажання відвідати Америку. В американському суспільстві не часто можна почути, що якась

людина хоче покинути США назавжди та поїхати, наприклад, в Україну, чи якусь малорозвинену країну, оскільки вони можуть мати певні упередження проти України. І навпаки, наше суспільство, зокрема, більшість студентів завжди мріють відвідати США, жити та працювати там. Це свідчить про те, що просування публічної дипломатії по американській системі відбувається правильно, що не можна сказати про Україну. Тому, для початку потрібно розпочати роботу над аналізом понятійних категорій і тоді вже відштовхуватися від можливостей, вдосконалювати інформаційні стратегії розвитку дипломатії.

2. Використання мовного фактору

Знання мови відіграє одну із найважливіших ролей в побудові відносин між країнами. В Україні дуже мала кількість людей, посадовців, а головне студентів знають на високому рівні хоча б одну іноземну мову. Це дуже велика проблема, оскільки публічна дипломатія базується саме на тому, що людина говорить, як людина говорить, а головне кому вона це говорить. Яскравий приклад, який демонструє, як знання мови або ж її вивчення впливає на побудову дипломатичної стратегії є співпраця Китаю та Молдови. Саме мовний фактор в 2002 році, відіграв важливу роль у прийнятті молдавським суспільством китайської культури. Відкрився факультет, на якому всю інформацію, плани, освіту читали китайською мовою. Наявність китайських студій у країні стала одним з факторів, завдяки якому місцева громада почала краще сприймати китайську культуру. Зараз систематично відбуваються заходи, які проводяться між цими країнами, що свідчить про гарні дипломатичні відносини.

Тому, дуже важливо розвивати систему вивчення іноземних мов в Україні. Дуже важливо це для студентів, особливо які навчаються на спеціальностях, що пов'язані з розвитком міжнародних відносин.

3. Сприяння академічній мобільності

Академічна мобільність прямо випливає з того, знає студент, чи школяр чи викладач іноземну мову та чи мають університети фінансування та співпрацю з іноземним контингентом. Це проблема майже кожного ВНЗ країни, що дуже мало програм та мала кількість учасників, які можуть взяти участь в цих програмах. Якщо брати до уваги ХНЕУ ім. С. Кузнеця, то цей університет співпрацює з французькими університетами, є різні програми з працевлаштування, ярмарки вакансій і т. д. Також, університет активно співпрацює зі всесвітньою молодіжною організацією IAEESEC, яке кожен рік працює над збільшенням стажувань та навчань студентів в різних країнах світу. Все одно цього замало, щоб говорити про те, що академічна мобільність студентів знаходиться на нормальному рівні. Державі потрібно більше сприяти обмінам, підвищувати фінансування на такого роду заходи, адаптувати європейську систему вищої освіти.

Молодь – це майбутній двигун прогресу і якщо не давати їй можливості розвитку, то країна може вічно стояти на одному місці.

4. Перегляд дипломатичної стратегії та її реалізації на практиці.

На даний момент Україна має зовнішньополітичну стратегію, яка в жодному чині не відповідає сучасним концептуальним засадам. Політика не рушає вперед, в плані розвитку нових технологій побудови взаємовідносин, що зараз відчутно. Тому потрібно негайно переглянути пріоритети та поставити собі завдання:

- поширювати позитивні стереотипи про Україну;

- почати використовувати всі можливості політичних важелів;

Найголовніше, що потрібно зробити – це побудувати систему, яка буде працювати не лише на словах, а яка покаже свою конкурентоздатність на міжнародній арені. Щоб іноземці розуміли, що таке українська культура, а головне, що нового та кращого вони можуть запозичити в Україні.

5. Трансляція українському суспільству плану співпраці на міжнародній арені

Коли йдеться про публічну дипломатію, академічну мобільність, то в цілому уряд не може вирішувати всі питання про те, як вводити чи реалізовувати той чи інший принцип, самостійно за зачиненими дверима. Завжди потрібен діалог на громадському рівні. Суспільство повинно брати участь, оскільки таким чином можна зібрати значну базу знань, від яких потім можна відштовхуватися та створювати такий план, що буде відповідати всім вимогам та буде дієвим в межах можливостей країни.

6. Реалізація конкретного плану дій на міжнародній арені

Останній і дуже важливий етап, на мою думку. План дій з імплементації публічної дипломатії слід розпочинати з країн-сусідів, які так чи інакше уже співпрацювали, більш менш знайомі з українським суспільством, є культурно близькими нам. А отже налагодити контакт та переконати в тому, що Україна розпочинає нову сторінку в історії буде легше.

Головне, це поставити перед собою пріоритети, прийняти той факт, що публічна дипломатія буде займати дуже багато часу, бо напрацювання репутації країною може просуватися десятки років. Потрібно буде завжди модернізуватися, використовувати свої максимуми та розвиватися.

Можна стверджувати, що академічна мобільність у вимірі публічної дипломатії в Україні знаходиться на низькому рівні. Проте, слід відзначити, що є й позитивні зрушення, пов'язані з нещодавною діяльністю МЗС України. Велика частина суспільства, ще живуть минулим, в якому розмова не так цінувалася як зброя чи таке інше. Щоб з'явилися перспективи, потрібно негайно починати активно робити все для того, щоб

виходити на якісно новий рівень публічної дипломатії: ретельно вивчати досвід інших країн, вдосконалювати медійні комунікації шляхом урізноманітнення каналів комунікації, вести роз'яснювальну роботу серед іноземців за кордоном і в Україні, вдосконалювати вивчення іноземних мов, адаптувати освітню систему до світових стандартів вищої освіти, організувати спеціальні фонди і створювати державні програми з розвитку академічної мобільності, можливо, відкривати освітні філії за кордоном.

Таким чином, було розглянуто, проаналізовано та систематизовано сучасну складову публічної дипломатії. Головним об'єктом аналізу була публічна дипломатія України. Було визначено особливості поточної ситуації з програмами обмінів у контексті розвитку публічної дипломатії України.

Було також запропоновано рекомендації щодо покращення системи обмінів та налагодження публічної дипломатії України. Завдяки впровадженню наданих рекомендацій щодо покращення системи публічної дипломатії, видається можливим ефективне формування репутації України на міжнародній арені в майбутньому. Правильно поставлені завдання, підвищення зацікавленість до цієї політичної складової з боку уряду, і подальше вдосконалення стратегії дасть змогу привернути до України увагу масової іноземної громадськості.

Як виявилось, головними проблемами України на шляху до реалізації публічної дипломатії є превалювання декларативності та відсутність масштабного державного фінансування програм академічної мобільності.

Література

1. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія: конспект лекцій. Частина I / О. Ю. Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотник», 2020. – 56 с. (С. 3, 13) (<http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/07/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87.%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1-1-%D0%9F%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%D1%96%D1%8F.pdf>)
2. Трофименко М. В. Програми обмінів в контексті реалізації публічної дипломатії / М. В. Трофименко // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія. Політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2017. – Вип. 20. – С. 315–322. <http://repository.mdu.in.ua/jspui/handle/123456789/552>
3. Мир та безпека: концепція зовнішньої політики України: експертні рекомендації / під ред. Є. Габера, С. Корсунського, Г. Шелеста. – жовтень 2020. Режим доступу: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/16594.pdf>
4. Громадська дипломатія як чинник демократизації ... Режим доступу: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/dis_sukhorolska.pdf
5. Академічна мобільність // Міністерство освіти і науки України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita>

- /visha-osvita/osvita-za-kordonom/akademichna-mobilnist
6. Долинський А. В. Образовательные обмены в публичной дипломатии: Российский и зарубежный опыт. Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/obrazovatelnye-obmeny-v-publichnoy-diplomatii-rossiyskiy-i-zarubezhnyy-opyt>
 7. "Академічна мобільність як фактор інтеграції України у світовий науково-освітній простір". Аналітична записка. Режим доступу: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/akademichna-mobilnist-yak-faktor-integracii-ukraini-u-svitoviy>
 8. Реалізація студентами права на академічну мобільність. Режим доступу: https://osvita.ua/vnz/high_school/71057/
 9. Гришук Ю. В. Міжнародна академічна мобільність в Україні: проблеми та перспективи // Освітологічний дискурс, 2014, № 2 (6). Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/33686818.pdf>
 10. Мирончук Н.М. Академічна мобільність як фактор інтеграції України у світовий освітній простір// Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном: зб. наук. Праць/ за ред. проф. С.С. Вітвицької, доц. Н.М. Мирончук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім.І. Франка, 2014. – С. 20-24. Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/12329/1/2.pdf>
 11. МЗС України вперше сформує стратегію публічної дипломатії. Опубліковано 10 вересня 2020 року // <https://mfa.gov.ua/news/mzs-ukrayini-vpershe-sformuyestrategiyu-publichnoyi-diplomatiyi>
 12. В МЗС створено новий напрям роботи – публічна дипломатія. Опубліковано 22 грудня 2015 року. <https://mfa.gov.ua/news/43433-v-mzs-stvoreno-novij-napryam-robotipublichna-diplomatija>
 13. Публічна дипломатія: оцінка української політики у 2019 році: в+. Режим доступу: http://fpp.com.ua/zagalna_info/publichna-diplomatija/
 - dostupu:<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-za-kordonom/akademichna-mobilnist>
 6. Dolynskyy A. V. Obrazovatel'nye obmeny v publichnoy dyplomaty: Rossyyskyy y zarubezhnyy opyt. Rezhym dostupa: <https://cyberleninka.ru/article/n/obrazovatelnye-obmeny-v-publichnoy-diplomatii-rossiyskiy-i-zarubezhnyy-opyt>
 7. "Akademichna mobil'nist' yak faktor intehratsiyi Ukrayiny u svitovyy naukovy-osvitniy prostir". Analitichna zapyska. Rezhym dostupu: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/akademichna-mobilnist-yak-faktor-integracii-ukraini-u-svitoviy>
 8. Realizatsiya studentamy prava na akademichnu mobil'nist'. Rezhym dostupu: https://osvita.ua/vnz/high_school/71057/
 9. Hryshchuk YU. V. Mizhnarodna akademichna mobil'nist' v Ukrayini: problemy ta perspektyvy // Osvitolohichnyy dyskurs, 2014, № 2 (6). Rezhym dostupu: <https://core.ac.uk/download/pdf/33686818.pdf>
 10. Myronchuk N.M. Akademichna mobil'nist' yak faktor intehratsiyi Ukrayiny u svitovyy osvitniy prostir// Modernizatsiya vyshchoyi osvity v Ukrayini ta za kordonom: zb. nauk. Prats'/ za red. prof. S.S. Vitvyts'koyi, dots. N.M. Myronchuk. – Zhytomyr: Vyd-vo ZHDU im.I. Franka, 2014. – S. 20-24. Rezhym dostupu: <http://eprints.zu.edu.ua/12329/1/2.pdf>
 11. MZS Ukrayiny vpershe sformuyestrategiyu publichnoyi dyplomatiyi. Opublikovano 10 veresnya 2020 roku // <https://mfa.gov.ua/news/mzs-ukrayini-vpershe-sformuyestrategiyu-publichnoyi-diplomatiyi>
 12. V MZS stvoreno novyyu napryam roboty – publichna dyplomatiya. Opublikovano 22 hrudnya 2015 roku. <https://mfa.gov.ua/news/43433-v-mzs-stvoreno-novij-napryam-robotipublichna-diplomatija>
 13. Publichna dyplomatiya: otsinka ukrayins'koyi polityky u 2019 rotsi: v+. Rezhym dostupu: http://fpp.com.ua/zagalna_info/publichna-diplomatija/

References

1. Vysots'kyu O.YU. Publichna dyplomatiya: konspekt leksiyy. Chastyna I / O. YU. Vysots'kyu. – Dnipro: SPD«Okhotnik», 2020. – 56 s. (S. 3, 13)(<http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/07/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87.%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1-1-%D0%9F%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%D1%96%D1%8F.pdf>)
2. Trofymenko M. V. Prohramy obminiv v konteksti realizatsiyi publichnoyi dyplomatiyi / M. V. Trofymenko // Visnyk Mariupol's'koho derzhavnoho universytetu. Seriya :Istoriya. Politolohiya / za zah. red. K. V. Balabanova. – Mariupol', 2017. – Vyp. 20. – S. 315–322. <http://repository.mdu.in.ua/jspui/handle/123456789/552>
3. Myr ta bezpeka: kontseptsiya zovnishn'oyi polityky Ukrayiny: ekspertni rekomendatsiyi / pid red. YE. Habera, S. Korsuns'koho, H. Shelesta. – zhovten' 2020. Rezhym dostupu: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/16594.pdf>
4. Hromads'ka dyplomatiya yak chynnyk demokratyzatsiyi ... Rezhym dostupu: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/dis_sukhorolska.pdf
5. Akademichna mobil'nist' // Ministerstvo osvity i nauky Ukrayiny. Rezhym

Ptashchenko O.V., Pastushenko A.O., Kurtsev O.Y., Kulnich A.S. Ukrainian public diplomacy: past, present and prospects

The main features of Ukrainian public diplomacy are considered in the article.

In modern conditions (new socio-economic relations, creation and development of various forms of ownership, formation of the labor market, introduction of intensive technologies and related technical means, development of foreign policy, economic relations, recent implementation of public diplomacy strategy of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine) to the international arena must be accompanied by the effective formation of a system of public diplomacy. This can be achieved, in particular, by implementing exchange programs. Exchange programs at the present stage are one of the most important tools for the implementation of diplomacy in each country. The development of this industry is one of the leading tasks of any state.

Public diplomacy is a new stage, which, although it has the same goals as traditional diplomacy, but at the same time has a wider range of action and influence on foreign communities.

The formation of the image and brand of the state is an important prerequisite for the realization of its future interests. The better the product is sold, the greater the demand for it, the greater the supply - the usual law of the market. That is why diplomats try to "create" such a vivid picture in the

perceptions of foreigners about the accrediting state that everything produced by this state has the highest possible price. It is important to note that the formation of the country's image cannot take place only through words, and therefore action must follow words. Therefore, developing the image of their country, diplomats use not only propaganda, but also export and import policies, cultural exchange between countries and so on. That is, public diplomacy is a kind of agent of a national product that must be distributed in the international arena.

The main results of the work include the assessment and systematization of problems, policy measures of Ukraine to build a system of public diplomacy. The head of Ukraine's achievements in the formation of this strategy is highlighted. The shortcomings in this area are considered, and therefore key recommendations for the modernization of this system are developed. A comparative analysis of different world systems in this area.

Thus, public diplomacy plays an extremely important role in the modern international system. It is one aspect of progress that plays a very important role in shaping the thoughts and attitudes of society. It is, in a sense, a weapon of the modern generation that can be used as both a basic and a

major mechanism for influencing the societies of different countries. If you know how to use public diplomacy effectively, you can achieve significant success in the international arena.

Keywords: public diplomacy, academic mobility, actor, globalization, international community, implementation

Пташенко Олена Валеріївна – д. е. н., доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Пастушенко Андрій Олександрович – к.іс.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Курцев Олексій Юрійович – викладач кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Кулініч Антон Сергійович – студент 3 курсу спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Стаття подана 27.01.2021.